

Ελένη Παπαγιάννη

ΕΠΙΤΥΜΒΙΕΣ ΣΤΗΛΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΛΥΦΑ ΤΟΥ ΔΙΟΥ. Η ΤΟΠΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της εργασίας αποτελεί ένας σημαντικός αριθμός επιτυμβίων στηλών και αναγλύφων της ύστερης ελληνιστικής και αυτοκρατορικής εποχής που φυλάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Δίου. Αν και αρκετά από τα μνημεία αυτά έχουν παρουσιαστεί μεμονωμένα στην έρευνα, η παρούσα εργασία επιχειρεί να καλύψει την απουσία μιας συστηματικής μελέτης του συνόλου του υλικού θέτοντας ως στόχο την ένταξή του σε ένα εργαστηριακό και καλλιτεχνικό πλαίσιο.

Αφετηρία της μελέτης αποτελούν μνημεία με βεβαιωμένη προέλευση από το Δίον, τα οποία κατατάσσονται σε ομάδες με βάση την τυπολογία και την εικονογραφία τους. Οι ομάδες αυτές διευρύνονται με την ένταξη μνημείων που προέρχονται από την υπόλοιπη Πιερία και μνημείων με άγνωστη προέλευση, στα οποία διαπιστώνονται παρόμοια τυπολογικά και εικονογραφικά χαρακτηριστικά. Οι τυπολογικές και εικονογραφικές ομοιότητες σε συνδυασμό με την ομοιότητα που παρατηρείται στα υλικά κατασκευής καθιστούν σαφές ότι πρόκειται για έργα της ίδιας τοπικής παραγωγής.

Από τη μελέτη της τυπολογίας και της εικονογραφίας προκύπτει ότι τα τοπικά έργα εμφανίζουν ποικίλες επιδράσεις. Τα βασικά σχήματα και εικονογραφικά θέματα ακολουθούν πρότυπα γνωστά από τα μεγάλα τοπικά εργαστήρια της κεντρικής Μακεδονίας (Βέροια, Θεσσαλονίκη). Στα διακριτά χαρακτηριστικά της τοπικής παραγωγής συγκαταλέγονται ωστόσο τύποι και εικονογραφικά μοτίβα που συνδέονται με την ελληνιστική παράδοση και βρίσκουν παράλληλα σε μνημεία γειτονικών περιοχών της Μακεδονίας αλλά και της Θεσσαλίας. Την ιδιαίτερη φυσιογνωμία των τοπικών μνημείων αναδεικνύουν οι ρωμαϊκές επιδράσεις που υπαγορεύονται κατά κύριο λόγο από την ταυτότητα των ιδιοκτητών τους.